بيرون birun et برون proeul. ديكر, diger et د

دكر, diger, alius. بودن, buden, et بدن, esse. —

ب, bé. mais à la fin du mot et avant et apres les lettres

ت ث ج خ س ش ص ط ق ك il a le son du p اثبات, ispat, confirmatio

probatio اسباب, feré espap. causa, media. —

د, dal, à la fin du mot, et souvent avant et apres les

lettres ~~ت~~ كتدي, gitty et non gitti. ط ty apres les lettres

ذ ص ظ, est prononcé comme ض د. comme dans اضطراب, legendum izdyrab

et non pas ıztirab.

ددلر شغال ایلرو کلدی اول دخی بو طریقه فصل
اوقودی جواب ویردلر کم سنك اتوك یرسه
دخی زیان اولور پس قوردد ایلرو کلدی بو اوزره
اولدخی سوملدی دوکلشی ایتدلر کم قوردد اتی
بوغازیدر ودخی اکا ذهر قاتل دیپدررلر
پس بوغون ناچار بیچاره دوه ایلرو کلدی بوینن
اوزتدی اولدخی بو فصللی وقودی ایتدی بنوم
نفسم پادشاهه فدا اولسون دیدی اتفاق ایتدلر
راست ایدر دیدلر قاموسی اکا اوشدلر پاره پاره
ایلدلر بو مثلی اندن کتوردم تا بیلسن کم
اصحاب اغراضك مکری خاصه کم یرشد وررلر
اثرسن قلمی بد کمانلو کتوررلر ایو کشلر حقنده
بو نوعه دوشمك خطایه یول ایلر شول قاز
حکایتی کبی کم کیجه دکزده یلدز عکسن روشن
لکن کوردی دلدی کم طاله طالدی بولمدی نقدن
کم طالدی بولمدی بغور کون طوغدی بالق
کوریندی نقدکم بالق کوردیسه انمدی یلدز
ایدن صاندی طالمغی ترک ایتدی بغور آج قالدی
اول یرمز تجربه سی اوجندن هر کون آج کچردی

اکر ارسلان بنو مجنون خیانت دلرسه انوك
انا تمقلغنه سبب انلر ولك خیانتی اولدی زیرا کم
انلردن طغرولق بولمدی اول سببدن کمسیه
اینانمز دمنه ایتدی بو ایشك دفعنه نه اندیشه
قلورسن ددی شتربه ایتدی صواشدن و درشمق
دن ارتوق چاره یوقدر ددی اکر بر کشی جمیع
عمرنده صدقله نافله نماز قلسه و حلال مالندن
صدقه ویرسه اول ثوابی بولمز کم بر ساعت کندو
نفسی اوزره و دخی مالن صقنمق اوزره دوروشه
اکر اولورسه مرتبهٔ شهادت بولور کما قال
النبی علیه السلام من قتل دون ماله فهو شهید و
من قتل دون نفسه فهو شهید امدی اول ثواب
کم جهادده حاصل اولور نافله نمازده دخی
عبادتده حاصل اولمز و شول جهاد کم نفس اوزره
اوله انوك ثوابنك نه قیاسی اوله دمنه ایتدی
عاقللر جنکدن ایومکی دخی اول چالمغی روا کورد
مزلر و بو بونك کبی اشلر کم خطرناك اوله اهل
عقل انی رفقله مدارا ایله کوره ارسلان خود
زوربازوده مشهور و معروف و قضیه مقرردر

کم هر کمسه کم دشمنی خود کوره انوك حکایتی اول
طوطی حکایتی کبی اولور آخر پشیمانلق اصی
قلمز شنزبه ایتدی اول حکایت نیجه در داستان
طیطوی با وکیل دریا دمنه ایتدی حکایتده کتوریدرر
لرکم دکز قوشلرینك آراسنده بر قوش اولور
اکا طیطوی دیرلر اول قوشدن بر جفت مکر کم
بر دکز کنارندن وطن طوتب دورردی چون
یومورده وقتی اولدی دیشیسی ارککنه ایتدی
بر یر استیوب بولمق کرکدر کم آنده یومورده
قویه وز ارککی ایتدی اشبو آرا خوشدر ددی
بر یردن دخی بر یره وارمق صواب دکلدر دیدی
دیشیسی ایدر بو آراده فکر کرکدر اکر دکز
موج ایدجك اولورسه یوردلری الورسه بوندن
نه ایتمك کرکدر ارککی ایتدی هرکز کمانم یوقدر
کم وکیل دریا بودلیرلکی ایلیه و بنم طرفم
قویه واکر بو یرامزلغی ایدرسه بن آندن انتقام
المردیدی دیشیسی ایتدی قنغی برعوزکله وکیل
دریادن انتقام الورسن کیشی کندوزن بلملك
خوشدر بو اندیشدن کچ برایویر بول یومرده

قومغه بر برك یر بول مشكلدر هر كمسه ناصح كشیلر
سوزن اشتمسه آكا اول ایر یشور كم اول بغایه
ایرشدی اركلكی صوردی كم اول نیجه دردی
داستان سنك بشت بابطان دشیسی ایدی حكایتده
كتورب دوردلركم بر كولجك واریدی اول
كولجكده اكی قاز واریدی وبر بغا انلر كله
غایت دوست اولوبدردی ناكاه روزكار غدا
بونلرك وقتنه ال اوردی اول كولجك اكسلمكه
یوز طوتدی اول قازلر چون انوك اكسلدوكن
كوردیلر بغا قتنه كلهلر اتیدلر سنوكله وداع
اتمكه كلدك دیدلر اسن قلغل ای دوست
موافق دیدلر همان كم بغا بونی اشتدی
فریاد ایتدی وكوزلرندن فراوان یاش دوكلدی
ایتدی ای دوستلر صویك اكسلدوكنك
زیانی مضرتی بكا اولدی زیرا كم بنوم
دیرلكم صوسز محالدر سز قنادو كوز قوتیله
بر اقلیمدن بر اقلیمه كیدرسز شمدیكی حالده
مروتمی اوله كم بنی بونده قویوب كیده
سز بنم سز سوز دیرلكم محالدر بر حیله دوزلك

کم بنی دخی بله آلتسن کم بکا سیز اولمنجق آرام و قرار
یوقدر قازلر ایتدی سنک ایرلغک زحمتی
بزه دخی قتیدر و هر قنده کم وره وز اکرچه
انده نعمت و راحت نقدر چوق اولورسه
سنسوز هیچ لذتی یوقدر اما سن شفقتلو
کشیلرک اشارتن و ناصحلرک نصیحتن سبک
دوترسن اکر دلرسک سنی بله الله کده وز
سکا شرط ایدرز کم اول وقتکم سنی کوتوروب
هوایه اوچاوز نقدر کم خلایقک کوزی بزه کوره
هر بری بر درلو کلجی سویلیه زنهار سن
جدلی قویه سن و هیچ اغزک اچمیه سن بغا
ایتدی هر نکم سز بیوررسز انی ایدم دیدی و اول
نسنه کم سزه واجبدی یرنه کتوردوکوز
بن دخی هر نکم سز دیرسز اغزم اچمیم وردیلر
براغج کتوردلر بغا اول اغاجک اورتسینه
شیله یاپشدی و اول ایکی قاز ایکی اوجن
طوتدی چونکم هوایه اغدلر خلایق انلری کوردلر
عجبلدلر دورت یکادن اواز چقدی کم کورک
اول ایکی قاز بر بغایی کتورمش کدر بغا مسکین

بر زوقت هیچ طنمدی سویلمدی آخر خلقك
دلنه صبرا تمکه طاقت قالمدی ایتدی کم
ان شاء الله کورا ولاسن دیدی همان کم اغزن اچدی
اول اغ اغزندن چقدی کندوسی دوشدی اول
اکی قاز فصیح اوازله ایتدیلر کم بز دوستلردن
نصیحت قبول قلمدك بکا جواب ویردی ایتدی
بودو کلی سودادر اجل طبیعتی صفرا تز ایلدی
هرکم یوز دوندیسه انوك منعنه چاره بولمدی
البته ارشسه کرکدر اندن حذر اتمك
محال دُر نظم از مرك حذر کردن دو روز روا نیست
روزی قضا باشد و روز که قضا نیست
روزی که قضا باشد کوشش نکند سود
روزی که قضا نیست درو ترس روا نیست
طیطوی ایتدی اشتدم بو مثلی ولیکن قورقمه
بر یرده یمورده قودی چون دشیسی یمورده
قودی چون وکیل دریا بونی اشتدی انوك
کبرندن و رعنالغندن ققدی موجه کلدی
وانوك یورولرن الدی کتدی دشیسی
چون بونی کوردی بولق اضطراب ایتدی

ایتدی بن بلوردکم صویله اویون یوقدرسن بلمزلك
ایلدك بنم یورولرم یله ویردك دیدی آرکی
ایتدی سوزی حرمتله حجتله سویله کم بن کندو
قوملك حقندن کلم وکندو انصافم وکیل
دریادن آلم درحال قوشلری جمع ایلدی وبولره
حکایتی دیدی ایتدی اکردو کلکوز اتفاق
ایتمزسکوز وبونك تدارکنه مقید اولمز
سکوز وکیل دریا جرأتن آرترر پس واجب
اولدرکم قموکوز دیریله سن سلطان طیور سیمرغ
قتنه وارهسن بو ایشك تدارکن ایدهسن دوکلی
قوشلر جمع اولدلر سیمرغك قتنه واردلر صورت
واقعه اکا دیدلر واکا ایتدلر اکر سن
بو ایشه اقدام ایتمزسك بو قوشلرك پادشاهی
اولیمزسن دیدلر درحال سیمرغ اعزازیله ایشه
قدم اوردی دوکلی قوشلر انوك امرنه مطیع
اولب دیرلدلر ونیتی بوکه بغلدلرکم
انوکله انتقامه مشغول اوللر وکیل دریا چون
کوردی کم سیمرغ ونقدر قوشلر وار ایسه
کلدیلر ناچار وکیل دریا یورولری کرو ویردی

و بو حکایتی اندن کتوردم کم بلسنکه هیچ حالده
دشمنی خور کورمك ایو دکلدر شنزبه ایتدی
بن انو کله صواش ایتمزم لیکن کندو نفسن صقلمق
روادر دمنه ایتدی چون ارسلان قتنه وراسن
انوك علامتن کوره سن کم طوغرو طوروب بوینن
اوزادوب و قویروغن یره دوکرسه حقیقت
بلاسن که انوك نفسی یوزلو وزدنه در پس
دمنه شاد اولدی کله کلیله قتنه کلدی
کلیله ایتدی ایشلك نیه ایرشدی ایتدی
غایت مراد یوز کوستردی اکسی دخی ارسلانن
یکا واردلر اتفاقله شنزبه دخی انلروك
اردنجه واردی چون ارسلان انی کوردی
و اکردی قویروغن یره دوکدی شنزبه
بلدی کم کندو [illegible] ایلدی کندو کندویه
ایتدی سلطانك خدمتکارلری قورقودن
و حیرتدن شول کشیه بکزرکم یلانله بر یرده
اوله یا خود ارسلانله بله یته اکر یلان اویورسه
ارسلان کرلنمش اولورسه اندن امین اولمغه
یرمز اخر باش قلدردی بو فکر ایلدی و صواش

سنك اراكن برنشان اوله نقاش ايتدي بردون
دوزيم كم اكي رنكلو اوله بري غايت اق اولا

برسي غايت قره اوله چون سن اني كوره سن اودن
چقه سن نقاشك قولي بو سوزي اشيدردي
شويله كم اكلر بلمزدي چون برنج كون كچدي بر كون
نقاش ايشه كتدي كيج قلدي قول اول دوني
نقاشك قرندن دلدي الدي وعورتي اول علا مثله
الدي انوكله يقين اولدي ايشي بتدكدن صكره
كلدي دوني كرو قيزه ويردي
اوينه كلدي معشوقه آرزوسي

درحال طوطینی اموزونه اوردی اول معلوم یره وردی
چون عورت اول علامتی کوردی تیزجك قرشو
چقدی ایتدی ای دوست اشبو ساعت کلدك
خیر اوله که کرو کلدك درحال نقاش بلدیکم
بو ایشی قول ایتدی کلدی نقاش قرنی یولق دوکدی
اول طوطینی اوده یقدی وبو مثللی اندن کتوردم
تا ملك بله کم بنم ایشمده تعجیل کرکمزدر و حقیقت
بلمك کرك درین بو سوزی عقوبتدن وهلاك
لکدن قورقوب دیمدم اکرچه هر یوندن اولمك
کرکدر بچه یوروب تجنکرا نوك الندن سرکردان
اولیدررلر و اندن قچمق ممکن دکلدر

خیره اندر قثام حمله او　　حمله شیر وحیله روباه

واکر بنم بیك جانم اولیدی اول جان کیدوکندن
ملکه فایده اولدوغن بلیدم وانوك میلی
اولدوغن بلیدم بر ساعتده دوکلن ترك ایدیدم
وایکی جهانك سعادتن بولیدم ولیکن پادشاه
دولتك صوکنه نظر ایتمك کرکدر انوکیچون کم
... ع سوز دوتمز وحکایتلو خدمتکار
... دن اوتر وانلری ترك ایتمك

خللدن خالی دکلدر وهر وقت بر خدمتکار قول
تدبیره وکفایته یرر اولمز واعتماد اتمکه دخی
یرر اولمز وهر وقت بر خدمتکار ثابت قدم اوله
اله کرمز وبر ناصح قولکم محرم اسرار اوله بولنمز

سالها باید که تا یک سنگ اصلی آفتاب
لعل گردد در بدخشان یا عقیق اندر یمن

چون ارسلان انسی کوردی کم دمنک سوزی
ارسلان قولغنه رضا محلنه ایرشور یعنی زمانله
قبول اولور کمان ایتدی کم ناکاه بو قلب غدار کمی
بقری التونله قیلمشدر ودخی شول یلانلری
سویلیز کم کوکل قبول ایدر اول دخی اکا اینانور
کم اول دمنه اسی سوزلو ودیللو دللودر ودایم
بو بیتی کندویه ورد ایدوب دورر

هر جا که سخن گویم چون موم کنم آهن
جایی هنر ورزم چون لعل کنم خارا

یوزن ارسلانه دوندردی ایتدی دشمنک سوزن
دکلمک اکا رضا کوسترمک کبی دردی همان
لحظه خشمله طوردی کیتدی ارسلان بیوردی
کم دمنه بغلموق کرکدر واونک حالن تفحص

اتمك كركدر قضايي جمع اتمك كرك پس اندن صكره
ارسلان انسي كر وكلدي ارسلانه ايتدي بن
هميشه دمنك بو العجب لكن اشيدردم شمدكي
حالده محقق اولدي بو يلانلري كم درلو درلو
عبارت ودرلو تموها تله كم سويلر واول دفع
لركم ايدرچقجق وقورتولجق يرلركم استر
اكرملك اكا سوزه مجال ويررسه بر كلميله
كندوزن قورترر وكندويي جرمدن وبي جرم
كوستررمصلحت راحت اولدركم انوك الدن مكيد
اولوركم انوك وجودي مايهٔ مفسده در اكا
هركز مدت ومهلت ويرميه لردي ارسلان
ايتدي پادشاهلرك خدمتكارلري دائما بري
برن دلمز على الخصوص برسي عقلله هنرله
تقرب بولمش اولا وهنرله الروواردمش ولا اكا
يوزصانجي وحسود چوق اولور دمنك مربي
بو قوم كم بنم قتمده در بونلره اغر كلدي هيچ بكرمز
كم بونلرك اجتماعي بنم مصلحتچون اولا وانوك
دشمنلغي چون دلمزم كه انوك حقنده ايوه ايش
اشليم انلرك اصي لريچون بن كندو زيانم استيم

دمنه ایتدی هیچ یرمزکم پادشاه بو آوازایچون ترك
وطن ایده ایدب دورلرکم هر نسنه نڭ آفتی واردر
کوکل آفتی مهیب آوازدرکم کوکلی ضعیف ایدر
یعنی کوکله وهم برغور اما اول آوازجثه
تعلقو دکلدر هر آوازه التفات ایتمکه یرمز شول
دلکو حکایتی کبی درکم واقع اولدی ارسلان
صوردی ایتدی اول حکایت نیجه در

دمنه ایتدی کتورب دوردلر کم بر دلکو بر میشده
یورردی ناکاه قولغنه بر طبل آوازی کردی
همان کم اول آوازی اشتدی یولق قورقدی
ایتدی مکر کم آوجی کلدی بو وهمله یورد کن
کوردی کم بر بداغه بر طولی اصه قومشلر بداق اکا
دوقنور اول آواز ویررچون دلکو کوردی
کم بر سهمناك آواز در ایرق کمسه یوقدر پس طمع
ایتدی کم طولك درسین ییه طرمندی اغجه چقدی
طولك درسین یدی دمنه ایدر بو مثلی اندن
کتوردم کم هر آوازده کوده اکا موافق بولنمز
بونی اندن کتوردم کم انوك حالنك حقیقتن
پادشاهه بلدوردم ارسلانه بو سوز عظیم خوش
کلدی دمنه دیدی کم بس تدبیر نه در آنی بلمکه
دمنه ایتدی اکر پادشاه بیورر سه بن قولی
وارهین انی کورهین انوك حقیقتن پادشاهه
بلدورهین ارسلان ایتدی دوادر وار کوردی
دمنه کونلدی کندی همان کم کورنمز
اولدی ارسلان یولق پشیمان اولدی ایتدی
اشبو اشده خطا ایتدم صواب اشلمدم زیراکه

کره وز وانوك یوزونه قرشو طوره وز سوز
سویلیه وز بایخود بزم سوزمز اول درگاهده اشیده لله
بو سوزدن کج هر کمسه که بر ایشه هوس اتسه که
اول انوك لایقی اولمسه اول ایشه الروارسه اکا شول
نسنه ایرشور که میمونه ایرشدی دمنه ایدر اول حکایت
نجه در ایت کوره لم
کلیله
ایدر کتورب دورر لر که بر درکر مکر که
طاغده اغاج یارردی بر میمون انی کوردی که نجه یارر
ناکاه درکر بر حاجته کتدی میمون کلدی اغاجك
اوستنه چقدی دلدیکم درکرلك ایلیه جونکم اغاجك

8

اوستنه

بن بو کله دوروشورسم خطردر اولکم آوازی
کبی قوتی دخی اوله اکر بونک حقیقتن بلدن
ترک وطن ایدرسم عقل دکلدر بو آوازسببندن
بولق متنفس اولدی هیچ راحتی قالمدی همیشه بو
میشنک اچنده خوش جولان اوروب یوردی اولردی
جمیعسندن فارغ اولدی براراده اوتوردی هیچ
حرکت اتمدی بولق غصلو اولدی اوتوردی و انوک
اتباعی آراسنده ایکی چقال وار ایدی برینک ادی
کلیله وبرینک ادی دمنه ایدی ایکسی داخی غایت
زیرک و بللو ایدیلر لکن دمنه غایت حریص ایدی
دائما آرزوسی بر مرتبه و بر منزلت استردی بر کون
دمنه کلیلیه ایتدی سن نه اکلرسن اشبو پادشاهک
اشنده کم بر یردن دپرنمز وهیچ شادلغی قالمدی
خاطری بولق مشوش در کلیله جواب ویردی
ایتدی کم هیچ سکا بوندن سؤال یوقدر
ودخی بو سوزرسنک سوزلک دکلدر وبز بو
پادشاهک دولتی کولکسنده دکلنورز
وهم بونک مطبخنده رزق دخی بلورز وبز اول
مرتبه ده دکلوزکم پادشاهک رازنه و سرنه

اوستنه اوتوردی خایسی یروغه چکدی خبری یوقدر
کم چوی چقچق حکایت نه اولسه چوی انده عبث
صاندی چکدی همان یرق خیاسن قصدی چغردی
فریاد ایتدی دوشدی حالدن کیتدی دوکر گلدی
اکا شولقدر آغاج اوردی کم جانی کودسندن چقدی
بونک ایچون ایتدیلر درگری کار بوزنه نیست
دمنه ایتدی ندیدوک بلدم لیکن پادشاهلر
تقربن استین کشی نک استدوکی رزق ایچون ویر
بوغز مصلحتیچون استیمز زیراکه رزق قنده گرکسه الله
گرور اما پادشاهلر تقربنده بونجه فایده واردر
اول اولدر کم کشینک مرتبسی آرتر ودخی درجسی
یکسک اولور ودوستی شاد اولور دشمنی قهر اولور
بر کشی اکسکا که قناعت ایتمک همت
قیلغنندا اندرستکم ایدب دورلر
از دناءت شمر قناعت را همت را که نام کرده است آن
هر کمسنک کم دنیاده همتی رزقنه مصروفدر
آنی بهایم بلوکندن صیرلر یعنی اکا انسان
دمزلر زیراکم بهایمک مقصودی دنیاده
یمکدر شول آج ات کبی کم بر سکوکله شاد

اولور وبر پاره اتمكله قناعت ايدر دخی اكر
ارسلان اوده بر طوشن دوتسه اندن بيوك برجانور
دخی كورسه طوشنی قوراكا صيچر زيرا كه
همتی عاليه در نتكم شعرا بونوك حقنده ديب درلر

يری الجناء ان العجز عقل وتلك خديعة
الطبع اللئيم اذا كنت فی امر مروم فلا تقنع بما دون النجوم
وطعم الموت فی امر حقير كطعم الموت فی امر عظيم

باهمت باز باش باكبر بلنك زيبا بكه سكار بيروز بجنك
كم كن بر عندليب طاوس درنك كه اينجا همه بانك آمد وانجا

بر كشی بر اولو مرتبه ايرشسه شول كل كبی اولور كه
كندو كيدر زمانلر ايو قوقوسی كتمز اكرچه كوك
عمری قصه اولور اما اول قوقو بر كتنده ايا املر
آكلورهم نقدر لطيف ونازك نسنه اولسه
اكا تشبيه ايدرلر آدم داخی عالی مرتبه ده الندن
بر خير كلسه انی مخلوقات قرنا بعد قرن خيرله اكرلر
پس معلوم اولدی كم خير سزاوزن عمردن خيرلو
قصه عمر تكميش زياده عمردر دكلری خيرايتدر
تليله ايدرانی كم ديرسن اشندم ليكن سن
كر وعقلكه دون وبلكم هر طائفه نك بر منزلی

اولور اما بز اول طائفه دن دکلوز کم بو درجاته
ایرشوز و بو عالی مرتبه بولوز   فاقع کما اقع ابوک
علی استه   رای ان نما فوقه لا یعادله
تو سایه نشو هرکز آسمان افروز   تو که کلی نشوی هرکز آفتاب اندمی
دمنه ایتدی نه دکسه بلدم اکلدم لیکن بو تمنا
جمیع خلقده قدر مشترکدر زیرا که دو کلنده
نفس انسانی وار در اما بو قدر کم بعضینک اصل
جوهری لطیف دوشوب در دایما طلبی علویه در
اصلنه چکر بعضینک جوهرنده طبرا قله صو
غالبدر هوسی سفله در اصلنه چکر و کل شئ یرجع
الی اصله بودر کمک کم عقلی ضعیف و فکری سخیف
اولسه اول درجه عالیدن انلرا کا راضی اولور
زیرا کم یوقرو کتمکه بو بجه زحمت کرکدر
اما اشغه اینمکه از سبله ایرنتکم برا غرطاش
یردن کوترسک انی یوقرو اتمغه بو بجه روز بازو
کرکدر اما کروا نمسنه هیچ زحمت حاجت
دکلدر و هر کمسه کم اولولق استرا کا کرکدر
برالوکشینک موافقتده اوله و بن بو اشه لایقم
دیدی زیرا که اولو منزلت استرم و بو بلورسن لکه

دمنیه ایتدی ندن وفکرك راضی دکولم
بکا دخی ایت دمنه ایدر بن دلرم بو فرصتده
سلطانه عرض ایدم کم شمدیکی حالده اکا غایت
تحیر و تردد خاطرنده حاصل اولبیدر ممکندر
کم بنم نصیحتمله اکا فرح حاصل اوله وانوك سببیله
بن دخی بر قربت و جاه و عزت بولم کلیله ایتدی
نه بلورسن کم حیرت مقامنده در دمنه ایتدی
عقلله و فراستیله انك ملالتنك اثرن کورم
زیرا که عاقل کشیلر باطنن ظاهرده مشاهده ادرلر
کلیله ایتدی نجه سی قربت و مکافات استرسن
ارسلاندن کم سن پادشاهلر خدمتن ایتمیب درسن
وانوك خدمتنوك رسملرن بلمزسن دمنه ایتدی
چونکم کشی دانا اوله نقدر بویوك اش واریسق
الندن کلور و اکا نقده رصب اش واریسه
سهل اولور و صاحب همته کسب اکسك اولمز
و عاقل کشیه غربت و بیلوکوزلق زیان ایتمز
چو مرد پرهنر خویش ایمن دارد   شود برابر دشمن بجستن پیکار
کلیله ایدر پادشاهلر اهل فضل و مروتی مخصوص
ایتمزلیکن اقبالی کندو یقینلرنه سورر کم انوك

خدمتن انلره میراث ویر وسیله‌یله مقبول ومحترم
اولودلر شول اغاج بداغی کبی کم نیجه که اوزرکندو
دن ایراغ اولور یمشلو ویراشقلو اولور واولکم
قولتقده اولورمش سن اولور هیچ حسابده اولمز
دمنه ایتدی سلطانک اصحابی همیشه بو مرتبه‌یه
لایق اولمز بلکه تدریجله ودرشمک وجهدله
بولودلر وبن دخی استرم که کندو کوهرمله
کرکدر کم کسب منزلته ایرم
نسبت ازخویشتن کنم جو کوهر   نه چو خاکسترم کن اتش زاد
وهرکه پادشاه درکاهنه ملازم اوله وانوک
آجی شربتلرن اچمکدن صقنمیه وخشم اودینک تزلکن
حلم صوی ایله سوندوره وهوا شیطانن عقل
افسونیله شیشیه قویه وعقلکم مرشید
ویول کسترجی در آینی حرصله الدامیه و
اشلرینک بنیادن طغرو فکر اوزرینه اوره وحوادث
روزکاری مشغله‌له دفع ایده هر یوندن
مرادا کا قرشو کله کلیله ایتدی
بغورکم پادشاهه یقین اولدک پادشاهک
یوزونه نیجه طوره سن ودخی قنقی التله منزلته

ایریشه سن دمنه ایتدی اکر قربت بولم و انوك
خلقن بلم

انوك خدمتنه اخلاصله و نصیحتله خدمتن الروالتم
و همتم انوك متابعتنه و انوك دلکنه بغلیم و
انوك افعالنك یتلوسندن صقنم و جون اش
صلاحیته بشلیه و پادشاه خضرتنه یقینلق
و ملازمت حاصل وله اول اشی انوك کوزنه کوکلنه
اراسته ایدم و انوك تعریفنده مبالغه ایدم و انوك

فوایدنی

فوایدنده ومنفعتنده شول قدر مبالغه ایدم تا کم
اکا شاذلق کوکلی دلدکی کبی اوله واکر
بر ایشه شروع ایدرسه کم اول ایشك صوکنده
بر زیان اوله وخاتمت مکروه اوله صوکنده شر
مضرت وفساد اوله انی فکرله وعقلله وتمشق
کلیله پادشاهی اندن صقنم واندن نه فساد
کلورسه بلدوردم اول ایشك صوکن آکا بلدوردم
شویله کم کرو قلن خدمتکارلر کورمشلر وبلمشلر
وشول کشی کم سوزنی عقلله ومدارایله سویلیه
اکا کمسه قرشو دورمیه

باطلی کر حق کنم عالم مرا کردد مقر ‖ ور حقی باطل کنم منکر دد کس مرا

ونقاشکه الی چابك اوله قلمله صورتلر یوزر
ودوزر نظرده شویله کورونور کم صناسن حرکتی وار در

وهر وقت که ملك بنم هنرم کوره بنم نواختمه حریص
اوله که بن انوك خدمتنه بخه یردم کلیله ایتدی
چون سنوك فکروك بو اشده مقرر اولدی
کم البته ایله ایدم سن باری صقن کم قتی خطردر
حکما دیبدورلر کم هر کمك عقلی اوله

کرکدکم اوج نسنه دن صقنه مکر کم قنی بلمز
کشی اولاکم اول اوج اشدن صقنمق کرکدر بری
سلطانڭ صحبتی بری آغولی ایله دوتمق بری سری
عورته دیمك بو اوج ایش یولق خطردر دخی علما
پادشاهلری اولو طاغه نسبت ایدرلر اکرچه
انده معادن وانواع نعمت اولور سباع وحشرات
واژدها وعقارب بی قیاس دخی اولور اکر
طاغڭ مضرتن صیر سڭ منفعتندن چوقدر
انکچون علما بکلر صحبتن عقل اهلنه دوا
کورمدلر دمنه ایدر بویله در لیکن
هر کم خطردن قچر اول کشی قیمتلو اولمز

اوج ایشه شروع اتمك غایت مهلك در مکر کم
یوجه همتله ودخی قوت طبعله بری عمل سلطان
بری دکز سفری وبری دشمن اوزرنه غلبه اتمك
اولا که برکون فرصت انوڭ النه کیره وعلما
ایدوب دورلر صاحب مروتڭ مقامی ایکی
یرده اکلبدرر بر پادشاه خدمتنده بردخی علما
خدمتنده کلیله ایتدی تکری تعالی خیرات

وصلاح وسلامت ویره بو نیتده هرچند که بنم فکرم
مخالفدر ان شاء الله راست گله دمنه واردی ارسلا
سلام ویردی ارسلان قاتنده غیلردن صوردی بو
کمدردی ایتدیلر فلان اوغلی فلان دردیلر ارسلان
ایتدی بن بونک اتاسن بلوردم دیدی پس آنی قاتنه
قغردی دمنیه صوردی قنده اولورسن دیدی
دمنه یوزیره قودی ایتدی پادشاهک درگاهنده
ملازم خدمتده یم و پادشاهک درگاهن قبله
وحاجتگاه ومقصد وامید قلبدوردم و منتظر
اولبدوردم کم بر خدمت دوشه پادشاه آنی بوقولنه
بیوره تاکم آنی عقلله وفکرله یرنه گتوردم
تاکم پادشاهک عالی نظری بوکمینه قولک اوزرنه
اوله دمنه ایتدی بر خدمتکار
نقدر یرمز اولورسه باری بر دفع مضرته یرر شول
یولا وشنده یاتن قورو اغجدن منفعت گلور اول دخی
برایشه یرر اندن خلال ایلرلر یا اوده یقرلر هله بر
منفعتدن خالی دگلدر دخی اندن بونجه منفعت
بولنغه یرر ارسلان دمنه نک سوزن اشتدی
عجبلدی ویوزن کندونک ملازملرینه

دوندردی ایتدی نه خوش تمییز سوزلو کشی اگرچه
بلورسن در اما بونك عقل تمامی و موجه سوزی
بونی قومز البته بر منزلته یتشدورد وکندو
دشمنلری اوزرنه غالب اولورشویله کم همان
دمنه بو سوزی اشتدی شاد اولدی بلدی کم
پادشاه قتنده عزت بولور کندونك سحری
افسونی ارسلان قولغنه اثر ایتدی و دخی ایتدی
واجبدر کم پادشاهك یورسنده نقدر کمسه
واریسه کرکدر کم هر بریسی کندو
مقداری قدر بر نصیحت ایده تا کم پادشاه کندو
حواشی سنك مقدارن بله تا کم انلرولك هنر
لرندن پادشاه درکاهنه بر فائده اوله دخی بر دانه
یر التنده قالسه انی کمسه بلمز واکا تربیت
ایتمز همان کم یردن قالقه اول طپراق کدورتی
انوك یوزندن کده معلوم اولور کم اول ندر
نیجه تربیته لایقدر پس ادم اوغلنی دخی شونك
کبی دردمك اول عقلنه فکرنه اندن
حلمنه مداراسنه بقمق کرکدر اندن استحقاقنه
ایشده خطا دوشمیه و خدمتکارلرولك حقی پادشالر

اوزرنه اولیدر که هر برنه کندونك عقلی مقداری
قدرایی مرتبه ایرشدوره وهوادن هر برنه مقداری
دکل مرتبه ویرمیه وشول کشلر که هنرده عاطل
واشلرده غافلدرلر انلری اهل فضل واهل هنر
اوستنه ترجیح ایتمیه یکلمه زیرا که ایکی
ایش پادشاهلره یرمز عادتدر دکل باشه صراجاق
نسنه ایغه صارمق وایغه صاراجق نسنه باشه
صارمق دخی اینجی یی کوهری قرشون ایچنده اوتورد
مق اکرچه اندن کوهرك قیمتنه خلل یوقدر
حقیر اولمز اما عاقل قتنده مطعون اولور ودخی
پادشاهلره یارامز که بر اهل هنری اتسی بلور سوز
لکیله انی بلور سوز ایلمك ودخی بی هنرلری
انی شهرتیله مشهور ایلیه بلکه پادشاهك تربیتی
هر کشنوك هنری قدر که کرکدر تا که اشلو مهمل
ومعطل قلمیه وتا که هر هنر ضایع قلمیه نتکم
برطوغان غریبدر هنر ایچون پادشاهلرك قولی
اوستنده اوتورر دایما صحبتی پادشاهلرله اولور
وبر توق اوده بتر اوده بویرینی هنر اولدوغیچون
انی بوغزلرلر یا خود طوغنه دپلدرلر

دمنه بو سوزلری دیدی ارسلان عجایبه قالدی و خوب
جوابلر و چوق ثنالر بیوردی و انوکله تمام الفت
دوتدی دمنه اول فرصتده پادشاهدن خلوت
استدی ارسلان چون خلوت ایتدی دمنه ایتدی
نیجه زماندرکیم ملك بر یرده مقیم در هیچ حرکت
شکار و شادلق قلمز همیشکی عادتی قویبدر و جمیع
مصالحدن الی چکیبدر عجبا سبب ندر دیدی
ارسلان دیلدی کیم سرینی دمنه دن کزلیه بونلر
بو سوزده ایکن ناکاه شنزبه چغردی شویله کیم
طاغلر ینغیلندی و انوك اوازینك هیبتندن
ارسلان یرندن طورو کلدی شویله اولدی کیم عنان
مملکت الیندن دوشدی یعنی پادشاهلغندن
ال یودی بعده رازنی و سرینی دمنه یه آچدی ایتدی
که بنم ملالتم اشبو سبب ندر اشبو اوازی کیم
اشیدرسن عجب بونك اسینك جثه سی نقدر
اوله هله بر مهیب آوازدر کلور اکر اول جانورك
اوازنه کوره قوتی وار ایسه بو وطنی بن ناچار ترك
ایدرم دمنه ایتدی اشبو اوازدن آرتوق هیچ دخی
پادشاهك کمانی وارمیدر ارسلان ایتدی یوقدر

Les turcs, les arabes ainsi que les hébreux n'ont point des voyelles. ۱ ——— ———

ی و ا, elif, waw, je ont souvent le son des voyelles. exemple پاشا pasa quod nos dicimus bassa.

قورو Kuru. siccus. دیری. diri, vivus

L'ustun avant et après les lettres dures ق غ ع ظ ط ض ص خ ح. ——— sonne comme l'a françois

La lettre e. exprime la voyelle ustun avant et après les lettres douces

ب ت ث ج چ د ذ ر ز ژ س ش ف ك ل م ن ه ی

دین religio din دید, dit vidit

تكری deus, tenri, quod ~~[illegible]~~ ferè efferunt tangri

Lorsque les voyelles turques ، ، ، deviennent longues à cause des lettres ا, pour la 1ere, و pour la 2e. ی pour la 3e. elles deviennent ~~[illegible]~~ ~~brèfes~~ brèves lorsque ces lettres là n'y sont pas. ~~[illegible]~~, ut, دهان, dehan. et

دهن, dehen, La bouche. راه, rah, et ره, reh, via. دیه, dih, et ده, dih, pagus. بكیرد bizêréd et